Τα «απ' αρχής» και οι νόμοι της σκληροκαρδίας (Πρωτ. π. Θωμάς Βαμβίνης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 7 Μαΐου, 2008

Πώς μπορεί ένας Ορθόδοξος Χριστιανός να ζήση την ζωή της Εκκλησίας μέσα στην επικράτεια ενός σύγχρονου δυτικοευρωπαϊκού κράτους; Πώς μπορεί μέσα στο πλαίσιο των νόμων του –που νομιμοποιούν ακόμη και ακραίες εγωκεντρικές ιδιαιτερότητες– να εμπνευστή και να επιλέξη την «στενή και τεθλιμμένη οδό» την «απάγουσα εις την ζωήν»;

Αυτό είναι ένα ερώτημα καίριο, εσωτερικό και ουσιαστικό, πιο αναγκαίο από άλλα ερωτήματα, που ζητούν απάντηση στο πως θα επιβάλλουμε στην κοσμική εξουσία τους νόμους του Ευαγγελίου η στο πως θα πολεμήσουμε αποτελεσματικά τους αγνωστικιστές, τους αθέους και τους προκλητικούς διαστροφείς των ηθών.

Η Εκκλησία δεν επιδιώκει να επιβάλλη την διδασκαλία Της ως νόμο σε κανέναν. Προσφέρει την αλήθεια της –που ελευθερώνει– σε όσους την αναζητούν και την δέχονται. Στους άλλους μαρτυρεί, μέσω των ποιμένων της την αλήθεια της, η οποία σε κάποιους μπορεί να φαίνεται σκληρή, όμως δεν την επιβάλλει. Κι' αυτή η άρνηση επιβολής δεν είναι πράξη αδυναμίας η καιροσκοπισμού η, ακόμη, συσχηματισμού με τον κόσμο. Είναι μίμηση του Προτύπου της• πορεία επί τα ίχνη του Χριστού.

Όταν κάποτε ο Χριστός αποκάλυψε για τον Εαυτό του, ότι είναι «ο άρτος ο εκ του ουρανού καταβάς» και ότι «ο τρώγων τούτον τον άρτον –δηλαδή, το σώμα και το αίμα Του– ζήσεται εις τον αιώνα» (Ιωάν. 6, 58), κάποιοι από τους μαθητές Του είπαν: «σκληρός εστίν ούτος ο λόγος• τις δύναται αυτού ακούειν»; Και πολλοί από αυτούς έφυγαν «και μηκέτι μετ' αυτού περιεπάτουν». Ο Χριστός τότε, ούτε άλλαξε τα λόγια Του, ούτε τους υποχρέωσε να μείνουν μαζί Του, αλλά στράφηκε στους δώδεκα στενότερους μαθητές Του και τους είπε: «μη και υμείς θέλετε υπάγειν»; Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο δρα και η Εκκλησία, η οποία «δεν έχει δυνατότητα –εφόσον θέλει να διασώζη την γνησιότητά Της– ούτε εκπτώσεων ούτε παρεκκλίσεων», αλλά, όμως, ούτε και επιβάλλη με αστυνομικά μέσα την αλήθεια Της, σύμφωνα με σχετική δήλωση του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου. Την αστυνομία την αφήνει στην δικαιοδοσία της κοσμικής εξουσίας, της οποίας οι νόμοι είναι υποχρεωτικοί για όλους τους κατοίκους της επικράτειάς της, ενώ στην Εκκλησία μετέχει κανείς μόνον εφόσον το θέλει.

Πώς μπορεί, λοιπόν, ένας Ορθόδοξος Χριστιανός να ζήση την ζωή της Εκκλησίας μέσα στην επικράτεια ενός σύγχρονου δυτικοευρωπαϊκού κράτους, στο οποίο είναι πλέον θεσμοθετημένες πολλές «εκπτώσεις» και «παρεκκλίσεις» από την ευαγγελική ζωή;

Η σύντομη απάντηση στο ερώτημα είναι: ζώντας διαρκώς την ανυπακοή προς το πνεύμα του κόσμου. Κρατώντας τον εαυτό του ανεπηρέστο από την λεγόμενη κοσμική νοοτροπία.

Για να γίνη σαφέστερη αυτή η «ανυπακοή» θα αναφερθούμε σε δυό πτυχές του πνευματικού αγώνα, οι οποίες θεωρούμε ότι αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής. Πρώτον, ο Χριστιανός με την ζωή του πρέπει να υπερβαίνη τους νόμους του Κράτους, διότι οι νόμοι του Κράτους δεν σώζουν. Ρυθμίζουν απλώς την ζωή της κοινωνίας, ώστε να μην υπάρχουν σ’ αυτήν κραυγαλέες αδικίες. Οι σύγχρονοι Χριστιανοί, λοιπόν, χρειάζεται να μιμούνται με συνέπεια τους πρώτους Χριστιανούς, οι οποίοι, σύμφωνα με την προς Διόγνητον επιστολή, πείθονταν «τοις ορισμένοις νόμοις», αλλά «τοις ιδίοις βίοις» νικούσαν τους νόμους. Δεν παρέβαιναν τους «ορισμένους νόμους». Τους υπερέβαιναν. Ζούσαν μια ζωή που δεν μπορούσε να περιγραφή από καμμιά ανθρώπινη νομοθεσία. Οι πολιτικοί νόμοι περιγράφουν ένα πλαίσιο ζωής που δεν είναι έξω από την ιδιοτέλεια. Είναι εν πολλοίς νόμοι προσαρμοσμένοι στην «σκληροκαρδία» των υπηκόων. Έτσι ο Χριστιανός δεν αλλάζει το πλαίσιο της ζωής του, όταν αλλάζη η Πολιτεία τους νόμους της. Για παράδειγμα, δεν συνάπτει «Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης» επειδή το επιτρέπει η Πολιτεία. Ξέρει ότι «απ' αρχής ου γέγονεν ούτω». Κι’ αυτός τηρεί τα «απ' αρχής», τα δεδομένα από τον Θεό στους Προφήτες και τους Αποστόλους.

Δεύτερον, ο Χριστιανός πρέπει να διακρίνεται από ανύστακτη προσοχή ώστε να μην επηρεάζεται από τους ψευδοπροφήτες και από αυτούς που παρομοίασε ο Χριστός με σκύλους και χοίρους, όταν είπε: «Μη δώτε το άγιον τοις κυσί μηδέ βάλητε τους μαργαρίτας υμών έμπροσθεν των χοίρων» (Ματθ. 7,6). Σύμφωνα με τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο σκύλους εδώ ονομάζει ο Χριστός «τους εν ασεβεία ζώντας ανιάτως», οι οποίοι μάλιστα δεν έχουν καμμιά ελπίδα αλλαγής προς το καλύτερο, και χοίρους «τους εν ακολάστω βίω διατρίβοντας διαπαντός». «Ψευδοπροφήτες», επίσης, ονομάζει τους υποκριτές. Αναφέρθηκε σ’ αυτούς ο Χριστός μετά την ομιλία Του για την «τεθλιμμένη οδό», που οδηγεί στην ζωή, την οποία είναι λίγοι εκείνοι που την βρίσκουν. Τότε είπε: «Προσέχετε δε από των ψευδοπροφητών, οίτινες έρχονται προς υμάς εν ενδύμασι προβάτων, έσωθεν δε εισί λύκοι άρπαγες» (Ματθ. 7,15). Σύμφωνα με τον ιερό Χρυσόστομο με τον όρο «Ψευδοπροφήτες» εδώ δεν υπαινίσσεται ο Χριστός τους αιρετικούς, αλλά αυτούς που ενώ ζουν διεφθαρμένη ζωή, δείχνονται προς τα έξω ενάρετοι. Χρειάζεται, δηλαδή, ο Χριστιανός ιδιαίτερη προσοχή για να μη βλαβή από τους ασεβείς, τους ακόλαστους και τους υποκριτές. Όταν είναι ελεύθερος από τους επηρεσμούς των τριών αυτών επιβούλων του, τότε η

«τεθλιμμένη οδός» της ζωής γίνεται εύκολη. Τότε ο ζυγός του Χριστού είναι ελαφρός.

Μια ακόμη παρατήρηση του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου είναι πολύ σημαντική για το θέμα μας. Αφού, λοιπόν, είπε στους ακροατές του ότι δεν πρέπει να θορυβούνται βλέποντας πολλούς να ανήκουν στους ψευδοπροφήτες η στις άλλες δυό κατηγορίες που προαναφέραμε, τους επισημαίνει, ότι ο Χριστός δεν μας είπε: «κολάσατε αυτούς, αλλά, μη βλαβήτε παρ’ αυτών, μη αφύλακτοι αυτοίς περιπέσητε». Δηλαδή, δεν μας είπε: «να τους τιμωρήσετε», αλλά «να μη βλαβήτε από αυτούς, μη τυχόν πέσετε σ’ αυτούς αφύλακτοι».

Ο κρίσιμος πόλεμος του Χριστιανού με τον κόσμο δεν είναι εξωτερικός. Είναι εσωτερικός. Η ποιότητα της εκκλησιαστικής μας ζωής δεν εξαρτάται από τους νόμους της Πολιτείας η την κατατρόπωση των ασεβών και ακόλαστων, αλλά από την δική μας ειλικρίνεια και σταθερότητα στην υπακοή του Χριστού.

Στο σημείο αυτό είναι χρήσιμο να θυμηθούμε τον διάλογο του Χριστού με τους Φαρισαίους, που είχε αντικείμενο το διαζύγιο και τον οποίο υπαινιχθήκαμε προηγουμένως. Ο διάλογος αυτός δείχνει τον προσανατολισμό της Εκκλησίας και την αναγκαιότητα της υπέρβασης από τους πιστούς των νόμων που προσαρμόζονται στις αδυναμίες των ανθρώπων. Δείχνει το πως μπορεί ένας σύγχρονος Χριστιανός να ζήση την Εκκλησία κάνοντας ανυπακοή στο πνεύμα της νομοθετικά κατοχυρωμένης σκληροκαρδίας του κόσμου.

Οι Φαρισαίοι ρώτησαν τον Χριστό «πειράζοντες αυτόν»: «Επιτρέπεται να χωρίζη κανείς την γυναίκα του για κάθε αιτία»; Ο Χριστός, αφού ανέφερε το πως ο Θεός «απ' αρχής» δημιούργησε τον άνδρα και την γυναίκα, κατέληξε στο «ο ουν ο Θεός συνέζευξεν, άνθρωπος μη χωριζέτω». Τότε οι Φαρισαίοι του προέβαλαν τον Μωυσή λέγοντας: «Γιατί λοιπόν ο Μωυσής διέταξε να δίνουν ένα έγγραφο διαζυγίου [βιβλίον αποστασίου] και να χωρίζουν;». Κι ο Χριστός τους είπε: Αυτό έγινε για την σκληροκαρδία σας, «απ' αρχής ου γέγονεν ούτω». Η σκληροκαρδία του λαού μετέβαλε τον απαρχής νόμο.

Ο Μωυσής ήταν ηγέτης ενός λαού σκληροτράχηλου. Ήταν ηγέτης και προφήτης. Η νομοθεσία του ήταν δοσμένη από τον Θεό. Ήταν μια νομοθεσία προσαρμοσμένη στην σκληροκαρδία του λαού, τον οποίο όμως παιδαγωγούσε για να την ξεπεράση. Ο Χριστός δεν θέλησε να δράση ως ηγέτης λαού, παρά την επιθυμία κάποιων ζηλωτών Εβραίων. Δεν θέλησε υπηκόους. Επέλεξε μαθητές. Κάλεσε στην Εκκλησία Του όλους, χωρίς να υποχρεώση κανένα. Γι’ αυτό ο λόγος του δεν είναι προσαρμοσμένος στην σκληροκαρδία του λαού, αλλά στα «απ' αρχής», καθώς και στην μέλλουσα δόξα.

Οι νομοθεσίες των ηγετών του κόσμου τούτου διαρκώς προσαρμόζονται στην

σκληροκαρδία του λαού, ενώ η Εκκλησία ως το Σώμα του Χριστού είναι προσανατολισμένη στα «απ' αρχής» και στα μέλλοντα.–

(Πηγή: "Εκκλησιαστική Παρέμβαση" Απρίλιος 2008)